

Monitoring 2021 huismus en steenuil

Kazerneterrein Venlo

projectnummer 0468604.100
definitief
8 juli 2021

Monitoring 2021 huismus en steenuil

Kazerneterrein Venlo

projectnummer 0468604.100

definitief
8 juli 2021

Auteurs

S.C.H.J. van Eijk

Opdrachtgever

Gemeente Venlo
Hanzeplaats 1
5912 AT VENLO

datum vrijgave
08-07-2021

beschrijving revisie
definitief

gecontroleerd
ML Braad

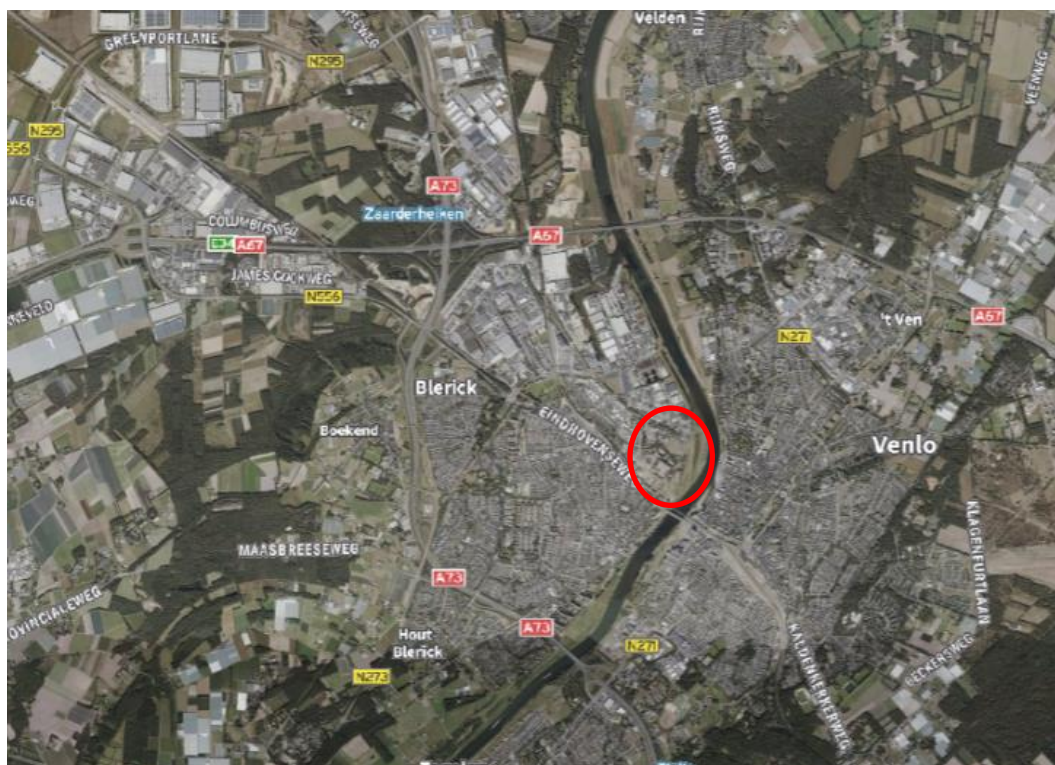
vrijgave
E. Matla

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming, soortenbescherming	3
3	Methode	5
3.1	Steenuil	5
3.2	Huismus	5
3.3	Terreinbezoeken	5
4	Resultaten	6
4.1	Steenuil	6
4.2	Huismus	8
5	Conclusies / toetsing Wet natuurbescherming	12
5.1	Steenuil	12
5.2	Huismus	12
6	Bronnen	13

Globale ligging van het onderzoeksgebied (rode ovaal). Bron ondergrond: Streetsmart, 2021.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Venlo is voornemens om het Kazerneterrein in Blerick te ontwikkelen. Hierbij wordt onder andere woningbouw ontwikkeld. Bij ruimtelijke ingrepen moet onder andere rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten. Daarom wordt reeds enkele jaren de beschermde natuurwaarden op het terrein gemonitord.

Voor de voorgenomen ontwikkeling is reeds een ontheffing Wet natuurbescherming aangevraagd en verleend door de provincie Limburg (Zaaknummer 2018-200303 en kenmerk 2018/25672 (23 april 2018). Deze ontheffing is aangevraagd voor de huismus, steenuilen, gierzwaluw, huiszwaluw en gewone dwergvleermuis.

In voorliggende rapportage wordt de monitoring van de steenuil en de huismus op het Kazerneterrein van 2021 beschreven. Aan het einde van het document worden de conclusies ten aanzien van de aangetroffen soorten beschreven.

Figuur 1.1. Ligging van het kazerneterrein (Bron ondergrond Streetsmart).

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming, soortenbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.1 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.5 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in artikel 3.10, bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B(1 en 2) en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en onwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Indien bij het voornemen het overtreden van verbodsbepalingen in artikel 3.10 niet kan worden uitgesloten, kan onder bepaalde voorwaarden gewerkt worden conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het aanvragen van een ontheffing bij de provincie, waarin het voornemen plaatsvindt, noodzakelijk. De grond waarop een ontheffing kan worden verleend, verschilt per categorie. Het voorgaande geldt echter niet indien de soorten zijn vrijgesteld door het bevoegd gezag.

Bij voorliggende toetsing is de provincie Limburg bevoegd gezag. In aanvulling op de landelijk vrijgestelde soorten van artikel 3.10 onderdeel A (zie Regeling Natuurbescherming, Bijlage 13), geldt in de provincie Limburg voor de eekhoorn, hazelworm, levendbarende hagedis en steenmarter in bepaalde periodes van het jaar een vrijstelling. De eekhoorn is vrijgesteld in maart–april en juli t/m november, de hazelworm in juli t/m september, de levendbarende hagedis in 15 aug t/m 15 okt en de steenmarter in 15 aug t/m feb (Wijzigingsverordening, provincie Limburg, 2017). In de provincie geldt voor de overige landelijk vrijgestelde soorten, ook een vrijstelling. Voor deze soorten geldt enkel de zorgplicht.

3 Methode

3.1 Steenuil

Middels drie terreinbezoeken is gezocht naar de aanwezigheid van steenuilen. Dit is gedaan in de meest geschikte periode zijnde 1 februari tot en met 30 april. Tussen het eerste en het laatste bezoek zat conform de richtlijnen minimaal één maand. Tegelijkertijd met de overige onderzoeken is gelet op bedelende jongen, geluiden van de steenuil en sporen (zoals braakballen, mestsporen en veren) in het plangebied. Deze aanpak is gebaseerd op de richtlijnen uit het kennisdocument steenuil (BIJ12, 2017).

3.2 Huismus

In het plangebied zijn gebouwen aanwezig waar mogelijk nesten van huismussen aanwezig zijn. Tijdens het onderzoek naar huismussen is gekeken naar deze gebouwen en de essentiële leefomgeving daar om heen (vergaderlocaties). Ten behoeve van de huismus zijn in de periode 1 april – 15 mei twee gerichte veldbezoeken uitgevoerd. De inventarisatie heeft tijdens goede weersomstandigheden plaats gevonden, rond 1 à 2 uur na zonsopkomst en met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. Deze methode is beschreven in het kennisdocument huismus (BIJ12, 2017).

3.3 Terreinbezoeken

Ten behoeve van de soortonderzoeken zijn de volgende terreinbezoeken uitgevoerd.

Tabel 3.1. Overzicht onderzoeksperiodes en het aantal terreinbezoeken.

	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus
Steenuil (3x)							
Huisumus (2x)							

Tabel 3.2. Overzicht terreinbezoeken en omstandigheden (bron: KNMI ??).

Datum	Tijd	Weer	Soort
09-02-2021	18:00 – 19:30	-4 graden Celsius, windkracht 1, onbewolkt.	Steenuil
02-03-2021	18:30 – 19:45	10 graden Celsius, windkracht 1, onbewolkt	Steenuil
01-04-2021	8:30 – 10:30	14 graden Celsius, windkracht 0, zonnig	Huisumus
20-04-2021	20:30 – 22:00	13 graden Celsius, windkracht 1, licht bewolkt,	Steenuil
03-05-2021	7:00 – 9:00	4 graden Celsius, windkracht 1, licht bewolkt	Huisumus

4 Resultaten

4.1 Steenuil

09-02-2021	Tijdens het terreinbezoek is een steenuil waargenomen in kastanjeboom naast de pijp (oude nestlocatie) op het Kazerneterrein. De locatie van de waarneming is weergegeven op Figuur 4.1. Er zijn geen andere steenuilen waargenomen op het terrein of bij de nestkasten. Er waren geen reacties op het afspelen van de lokroep. De boom met de nestkast het dichtst bij het kazerneterrein is omgevallen waardoor de nestkast niet meer functioneel is. De locatie van deze kast is weergegeven op Figuur 4.1.
02-03-2021	Tijdens het terreinbezoek is opnieuw een steenuil waargenomen in directe omgeving van de pijp op het Kazerneterrein. Deze vogel reageerde op het afspelen van de lokroep. Er liggen geen braakballen onder de pijp. Op het kazerneterrein zijn geen andere steenuilen waargenomen. Bij de meest noordelijk gelegen nestkast langs de Maas is een steenuil waargenomen na het afspelen van de lokroep. De locatie van de waarneming is weergegeven op Figuur 4.1.
01-04-2021	Tijdens het terreinbezoek gericht op het onderzoek naar huismussen bleek dat de pijp op het kazerneterrein, waar voorgaande jaren de nestlocatie van de steenuil was, is in gebruik genomen door een paartje kauwen.
22-04-2021	De pijp op het kazerneterrein, waar de nestlocatie van de steenuil was, is in gebruik genomen door een kauw. Met een ladder is in de pijp gekeken, waarbij een kauw werd aangetroffen. De hoeveelheid takken in de pijp duidt op een nest van deze soort. Een foto van de pijp met nest is opgenomen op Figuur 4.2.

- Waarneming steenuil 09-02-2021 en paartje steenuilen in kast op 20-04-2021
- Waarneming steenuil 09-02-2021 en 02-03-2021
- Omgevallen boom met nestkast

Figuur 4.1. Informatie voor komen steenuilen op basis van terreinbezoeken.

Figuur 4.2. Nestlocatie kazerneterrein in gebruik door kauwen (foto 22-04-2021).

4.2 Huismus

01-04-2021	Op het kazerneterrein zijn in verschillende gebouwen nesten van huismussen aanwezig. Daarnaast zijn een aantal zogenaamde vergaderlocaties vastgesteld. Bij gebouw A zijn twee nestkasten voor gierzwaluwen in gebruik genomen als nestlocatie door huismussen. De locatie van de nesten en de vergaderlocaties zijn weergegeven op Figuur 4.3. In Figuur 4.4a en b zijn foto's opgenomen van de nestkasten voor gierzwaluwen in gebruik door huismussen en van een vergaderlocatie. Er is naar aanleiding van overleg met bevoegd gezag specifiek aandacht besteed naar het gebruik van het groen langs het spoor door huismussen. Er is geen gebruik van dit groen door huismussen vastgesteld.
------------	--

03-05-2021	Tijdens dit terreinbezoek zijn opnieuw alle gebouwen beoordeelt op de aanwezigheid van nesten van de huismus. Ook zijn opnieuw vergaderlocaties in beeld gebracht. Aanvullende nesten en vergaderlocaties ten opzichte van het bezoek van 01-04-2021 zijn opgenomen in de aantal op Figuur 4.2. Er is naar aanleiding van overleg met bevoegd gezag specifiek aandacht besteed naar het gebruik van het groen langs het spoor door huismussen. Er is geen gebruik van dit groen door huismussen vastgesteld.
------------	--

○ Vergaderlocatie.

Zie Tabel 4.1. Voor informatie over letters en cijfers.

Figuur 4.3. Informatie voorkomen huismussen op basis van terreinbezoeken.

Tabel 4.1. Overzicht waargenomen nesten huismus (2021) (Bron 2019: Antea Group, 2019).

Waar	Aantal nesten huismus	Opmerking	Aantal nesten huismus 2019
Gebouw A	16	2 in gierzwaluwnestkast	6
Gebouw B	5		2
Gebouw C	1		1
Gebouw E	6		0
Gebouw F	4		1
Gebouwen locatie 1	10		6
Gebouwen locatie 2	3		3
Totaal plangebied	45		19

Figuur 4.4a. Impressie vergaderlocatie bij gebouw A.

Figuur 4.4b. Twee nestkasten voor gierzwaluwen in gebruik door huismussen aan gebouw A (mussen in de nestopening).

5 Conclusies / toetsing Wet natuurbescherming

5.1 Steenuil

De steenuil heeft in 2021 niet gebroed in het plangebied Kazerneterrein Venlo, doordat de nestlocatie 'gekraakt' is door een paartje kauwen. De pijp blijft echter een jaarrond beschermd nest, waarbij bij ongeschikt worden van de locatie, of verwijderen van het nest een ontheffing nodig is. Door de voorgenomen ontwikkeling wordt de nestlocatie van de steenuil hoogstwaarschijnlijk ongeschikt. Daarom is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig voor de voorgenomen werkzaamheden.

Een van de nestkasten, die ter mitigatie is aangeboden langs de Maas, is in gebruik als nestlocatie door een paartje steenuilen. Daarmee is de gerealiseerde mitigatie succesvol.

Eén van de vijf nestkasten, die zijn aangeboden ter mitigatie, functioneert niet meer doordat de boom is omgevallen.

5.2 Huismus

In het plangebied Kazerneterrein Venlo zijn in 2021 in totaal 45 nesten van huismussen aangetroffen. Daarnaast zijn verschillende vergaderlocaties aangetroffen. Deze nesten en vergaderlocaties zijn beschermd middels de Wet natuurbescherming Artikel 3.1. Bij ongeschikt worden van de nestlocaties en vergaderlocaties is ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.

Voor het ongeschikt worden van een deel van de nesten is reeds een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming verleend (zie ontheffing Wnb zaaknummer 2018-200303 en kenmerk 2018/25672). Er zijn in 2021 echter meer nesten aangetroffen dan eerder (zie Tabel 4.1) en ook in andere gebouwen dan waarvoor ontheffing is verleend. Daarom is voor de extra nesten een aanvulling nodig op de verleende ontheffing nodig.

Overall kan gezegd worden dat de populatie huismussen op het terrein zich zeer positief ontwikkeld. In 2013 waren 17 paartjes aanwezig op het terrein. In 2015 en 2017 waren 10 paartjes aanwezig (Antea group, 2019).

6 Bronnen

Anteagroup, 2019. Kazerneterrein Venlo. Monitoring broedvogels en vleermuizen 2019.

BIJ12, 2017. Kennisdocument steenuil.

BIJ12, 2017. Kennisdocument huismus.

Ontheffing Wnb zaaknummer 2018-200303 en kenmerk 2018/25672. 23 april 2018.

NDFF
SOVON.nl

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al bijna 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

www.anteagroup.nl

Copyright © 2021

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.